

Maxiller Ortopedi Tedavisine Genel Bakış

Koray ORAL (*)

Bilateral cleft pale hastalarında premaxiller çıkıntının retropozisyonu için cerrahi olarak yapılan işlem, dudakların dikilmesi ve böylece meydana çıkacak basınç ile premaxilanın, maxillanın orta segmenti halini almasını sağlamaktır. Ancak elde edilen bu basınçla maxillada kontraksion ve distorsyonlar hasil olabilmektedir. Bunun yanında cleftli anterior bölge, premaxiller çıkıntının boyutlarından küçük olabilmekte ve elde edilecek netice yetersiz kalabilmektedir. Bütün bu mahsurların ortadan kaldırılması ve cleftli infantlarda cerrahi müdahale neticesinde estetiğin, dentisyonun en iyi bir şekilde olmasını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar Maxiller Ortopedi tedavisinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

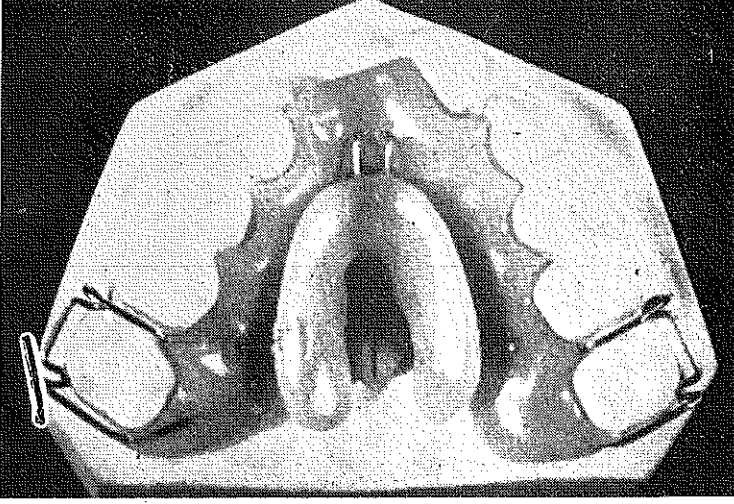
1955 de McNeill'in yaptığı çalışmalar konjenital damak yarığına sahip infantların cerrahi müdahaleye hazırlanmasında ortopedik apareylerin kullanılmasını ve alınacak neticelerin daha mükemmel olmasını sağlamıştır.

Maxiller Ortopedi tedavisinde kullanılan apareyler iki esas grupta toplanabilir:

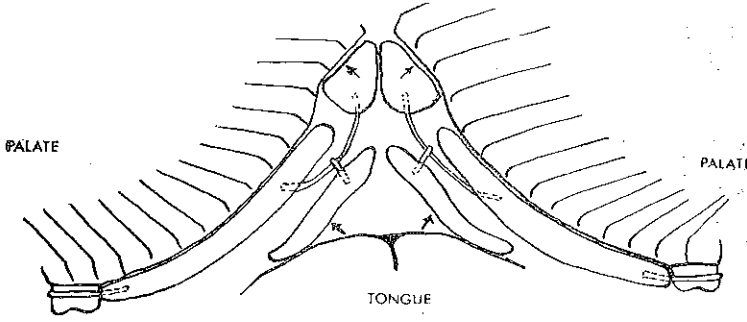
- 1 — Sitimülasyon Apareyleri
- 2 — Expantion Apareyleri

McNeill'in tanımlandığı ve kullandığı apareyler, sitümüle edilen kemiğin tolerans sınırının dışına çıkmadan, maxillada istenen yönde hareketin sağlanmasını prensip edinirler. Bu apareylerde yarık bölgenin kenarları herhangi bir basınç altında kalmaz. Hastanın konuşma, yutma ve her an dilini oynatarak yaptığı normal hareketler, basıncın uygulanacağı sahaya apareyle intikal ettirilerek, maxillanın bu bölgesinde istenen hareketi sağlar. Şekil 1 de bu tip bir aparey, şekil 2 de ise sitümülasyon apareyinin frontal kesiti görülmektedir (1).

(*) Hacettepe Üniversitesi Dış Hek. Fak. Protez Bölümü Öğretim Görevlisi.

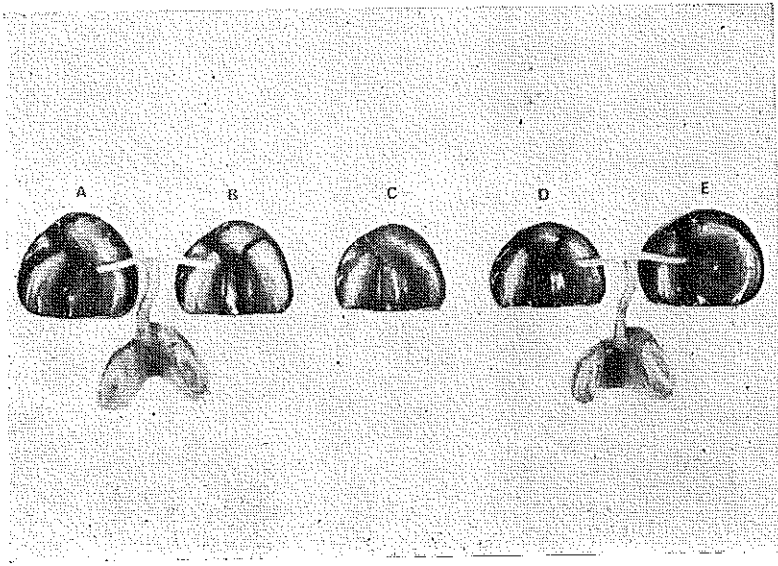
Şekil 1
Sittümülasyon Apareyi

Şekil 2
Sittümülasyon apareyinin
frontal kesiti

McNeill'in bu alanda kullandığı ikinci tip aparelda ise metod, normal sınırlara doğru düzeltilmiş bir seri model üzerinde apareylerin hazırlanması ve bu apareylerin çocuğun emme esnasında yapacağı basınçla maxillaya arzu edilen formun verilmesidir. Şekil 3 de düzeltilmiş modellerin bir serisi gösterilmektedir.

Expantion apareylerinde de amaç sittümülasyon apareylerinde olduğu gibi maxiller segmentlerde gerekli hareketin elde edilmesidir.

Şekil 3
Düzeltilmiş modeller serisi: A — İlk model B — Düzeltilmiş model 1
C — Tedaviden sonra alveolus D — Düzeltilmiş model 2 E — Dudak
tamiri için alveolun hazır durumu.

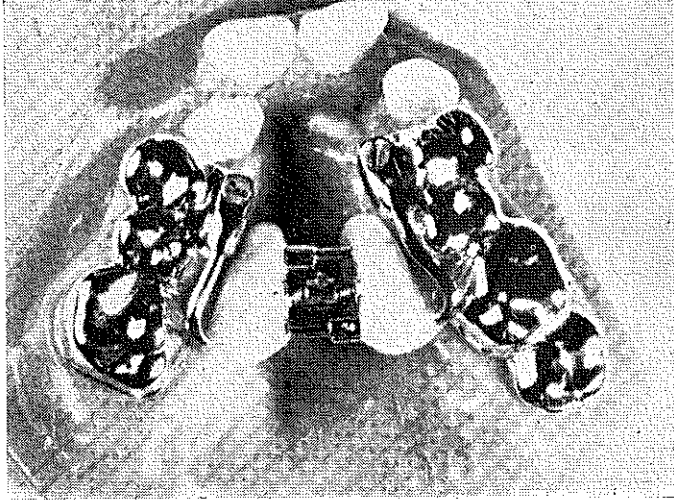
Apareyin özelliği, apareyin bizim tarafımızdan aktive edilip tatbik edilmesidir.

Herkins'in uygulamakta olduğu expansion apareylerinde retansyon, apareyin tellerle maxiller mukozaya tutturulma esasını yükümlenmektedir. Apareye konulan verin, ekseriya maxillanın anterior segmentlerine yakın konulmakta ve premaxillanın sığacağı bir ön açıklık elde edilmektedir. Bu tip apareyler istenilen netice elde edildikten sonra, cerrahi müdahaleye kadar pasif bir şekilde bırakılmaktadır.

Expansion apareyelerinin bir çeşiti de Grossman'ın (3) 1963 de tarif ettiği bir apareydir. Bu tip aparey gümüş splintlerden meydana gelir ve bunlar fragmanların üzerindeki dişlere yapıştırılır. Akrilik resinle bir expansion vidası splintlere tesbit edilir ve tümü bir rijit haline gelir. Şekil 4 de bu tip bir aparey görülmektedir.

Grossman'ın geliştirdiği bu tip aparey kullanıldıktan sonra cerrahi müdahaleye kadar yerinde bırakılmaktadır.

Bütün bu apareylerin yapılma ve uygulama amacı, yarık damağın ve alveoler kavsin fonksiyonel anatomisini kazandırmak olmaktadır. Böylece damak ve alveolüs kavsinin normal gelişim düzeyine sokul-

Şekil 4

ması, hastada teşekkül edebilmesi mümkün maloklüzyonların da önlenilebilme imkânı bir dereceye kadar sağlamaktadır.

Ö Z E T

Cleft pale ve cleft lipli hastaların cerrahi tedavilerinden daha iyi neticelerin alınabilmesini sağlamak için pre-operatif olarak kullanılan apareylerin çeşitli tipleri anlatılmıştır.

S U M M A R Y

Preoperative orthopedic therapy combined with maxillofacial surgery is accepted to be the best way of treatment for the cleft palate and cleft lip patients. This paper comprises the descriptions of the appliances used in the orthopedic preparation of the patient for the surgery.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — **Roberts A. C.** : Obturators and Prostheses for Cleft Palate: E. and S. Livingstone Ltd. 1965.
- 2 — **Harkins S. Cloyd** : Principles of Cleft Palate Prosthesis: A Temple University Publication 1966.
- 3 — **Howard R. D.** : An Improved Appliance for the Pre-surgical Orthodontic Preparation of the Cleft Case for Secondary Bone Grafting: Brit. J. of Plastic Surgery: 1969-22: 90-93.